

Pakkeforløp psykisk helse og rus styrker brukerstemmen!

DPS STJØRDAL

- Veronika Kjesbu leder Mental Helse Trøndelag
- Arve Forbord samhandlingskoordinator DPS Stjørdal
- Ann-Inger Leirtrø, avd.leder DPS Stjørdal

Nå har pakkeforløpene kommet!

Utfordringer

Uønsket variasjon

- ventetid
- utredning
- behandling og oppfølging

Mangelfull innflytelse i behandlingen.

Behov for mer sammenhengende og koordinerte tjenester.

Lavere levealder hos mennesker med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer.

Mål

- økt brukermedvirkning og brukertilfredshet
- sammenhengende og koordinerte pasientforløp
- unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging
- likeverdig tilbud til pasienter og pårørende
- bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner

Sentrale områder

- barn som pårørende
- vold, overgrep og traumer
- somatisk helse og levevaner

Trinnvis implementering

Generelle pakkeforløp fra 12. september 2018

- utredning og behandling i psykisk helsevern, voksne
- utredning og behandling i psykisk helsevern, barn og unge
- tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Første pasient kan henvises 1. januar 2019

Trinnvis implementering

Tilstandsspesifikke pakkeforløp fra desember 2018

- mistanke om psykoseutvikling og psykoselidelser
- utredning og behandling av tvangslidelse (OCD)
- spiseforstyrrelser hos barn og unge

Første pasient kan henvises 15. februar 2019

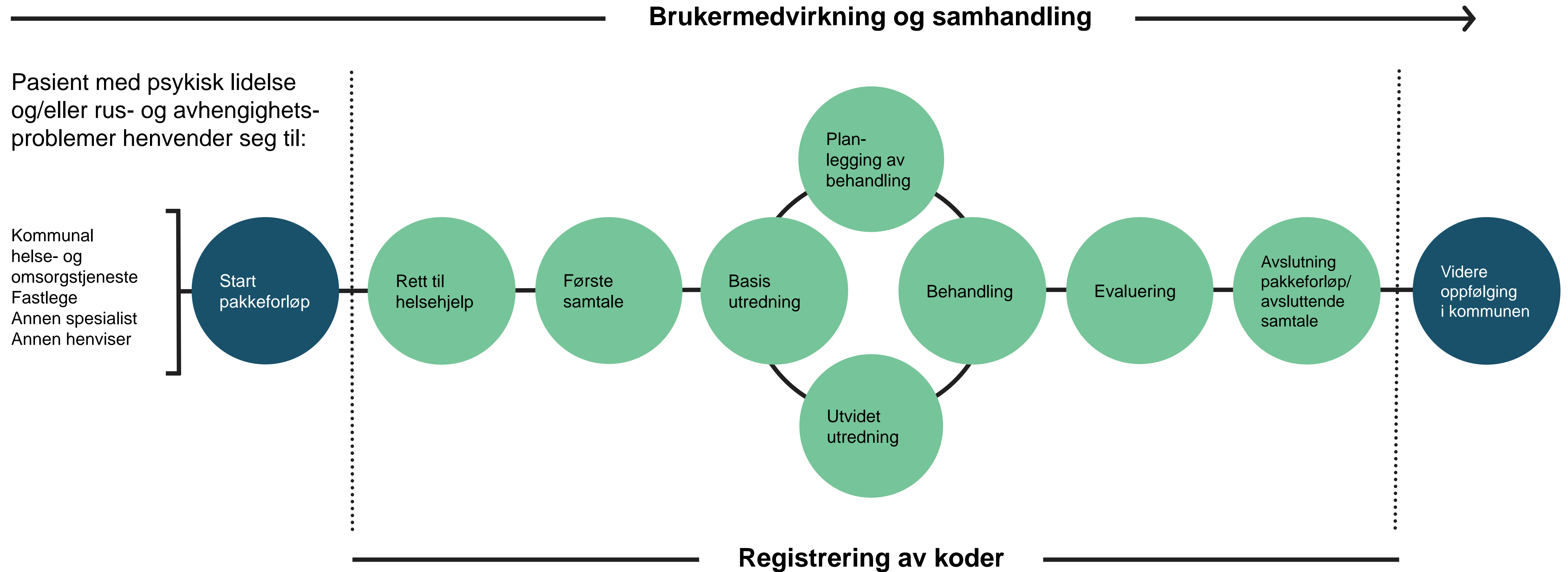
Pakkeforløp må sees i en større sammenheng

- Strategien «Mestre hele livet»
- Ny helse- og sykehusplan
- Opptrappingsplan barn og unges psykiske helse
- Opptrappingsplan på rusfeltet

Innhold i pakkeforløp – sentrale elementer

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

Henvisning og start

Individuell tilpasning

- Forløpene skal tilpasses hver enkelt pasients situasjon, ønsker og behov.
- God informasjon og forutsigbarhet for pasient og pårørende skal sikres gjennom hele forløpet.

**Hva er
viktig for
deg?**

Kartlegging og henvisning

- pasienten er delaktig i henvisningen
- koordinert henvisning
- kartlegging og vurdering

Dialog med pasient og pårørende

- pasienten deltar med ønsker og behov i henvisningen
- pasienten bør oppfordres til å skrive sin egen beskrivelse som følger henvisningen
- pårørende deltar i tråd med anbefalinger i pakkeforløpet

Start pakkeforløp

- alle pasienter som henvises til psykisk helsevern eller tverrfaglig spesialisert rusbehandling tilbys pakkeforløp
- forløpet starter og slutter i kommunen
- spesialist skal involveres

Forløpskoordinering

Skal sikre:

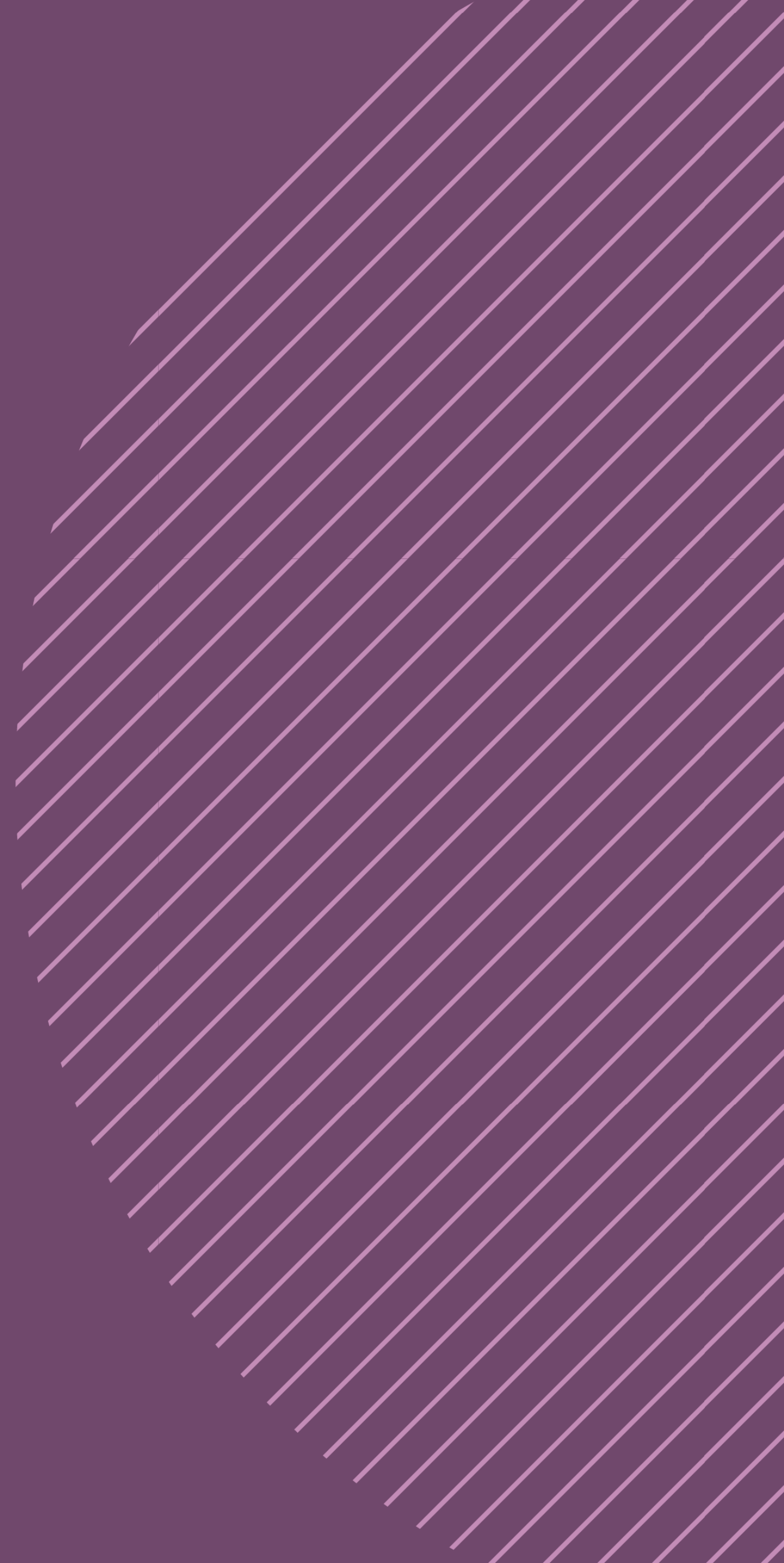
- sammenhengende pasientforløp
- oppfølging uten unødig ventetid

Forløpskoordinering både i spesialisthelsetjenesten og kommunen

Generell informasjon

- Barns rett til medbestemmelse
- Overgang fra barn til ungdom til voksen

Kartlegging og utredning

Første samtale

- avklare pasientens behov, mål og ønsker for behandlingen
- pakkeforløpet kan avsluttes etter første samtale

Hvis pasienten har mindreårige barn eller søsken, må behandler sikre at barnas behov for informasjon og oppfølging blir ivaretatt.

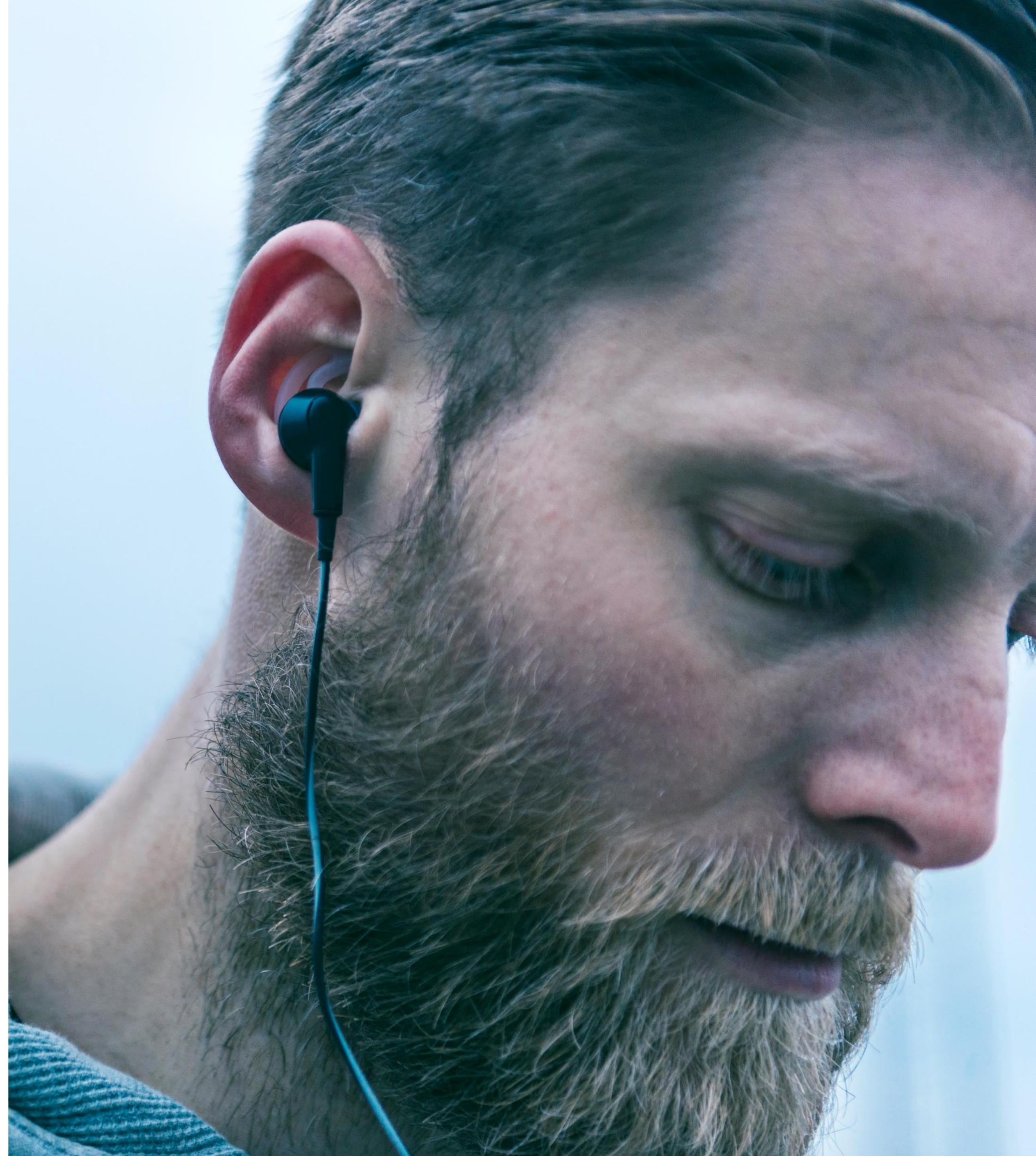

Første
samtale

Utredning

- fokus på mestring
- lage plan for utredning
- pasienten medvirker aktivt

Utredningen skal: lede til en helhetlig vurdering og beslutning om videre tiltak.

Basisutredning

Forløpstider

- 6 uker i psykisk helsevern
- 3 uker (poliklinikk) og 1 uke (døgn) i TSB

Utvidet utredning

Forløpstider

- 6 uker i psykisk helsevern

Basisutredning

Kartlegge:

- pasientens mål, ressurser og interesser
- livssituasjon
- symptomer
- belastende livshendelser
- somatisk helse og legemiddelbruk

Vurdere eventuelle andre sykdommer/lidelser

Basis-
utredning

Utvidet utredning

- når det mangler grunnlag for å vurdere tiltak
- bør inkludere strukturerte utrednings- og kartleggingsverktøy
- vurdere behov for samarbeidsmøte

Vurdering og beslutning

I samarbeid med pasienten tas det beslutning om det:

- er behov for behandling innen psykisk helsevern/TSB
- er behov for behandling og oppfølging fra annen instans
- ikke er behov for videre oppfølging

Pasienten skal få informasjon om ulike behandlingstilnærminger.

Pasientens eget ønske om hjelp skal ligge til grunn for beslutningen.

Behandling, avslutning og videre oppfølging

Planlegging av behandlingen

Alle skal ha en behandlingsplan.

Behandler skal sammen med pasienten vurdere:

- rett til individuell plan (IP)
- behov for kriseplan
- behov for ansvarsgruppe

Behandlingsplan

En behandlingsplan bør minimum inneholde:

- behandlingsmål
- rammer for behandlingen (hyppighet, varighet)
- behandlingstilnærminger og tiltak
- eventuelle tiltak utenfor psykisk helsevern
- plan for tilbakevending til arbeid/skole
- ansvarlige for de ulike tiltakene
- hvilke ansvar pasienten har for å følge opp behandlingen
- kriterier for avslutning
- plan for evaluering av tiltakene

Somatisk helse

Skal være en integrert del av behandlingen.

Oppfølgingen bør skje i et samarbeid mellom fastlege, kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

Behandling

Behandling – tilbakemelding og avbrudd

Bruk av feedbackverktøy:

- systematisk tilbakemelding fra pasienten gjennom forløpet
- fører til økt eierskap til behandlingen

Oppfølging knyttet til avbrudd:

- fleksible behandlingsrammer
- brukerstyrte plasser
- plan for oppfølging ved avbrudd

Behandling – samhandling

Samhandling i forløpet:

- tilbakemelding til henviser/fastlege når behandlingsplan er utarbeidet og ved større endringer
- samarbeid med pårørende og/eller andre instanser

Samarbeidsmøter / ansvarsgruppemøter:

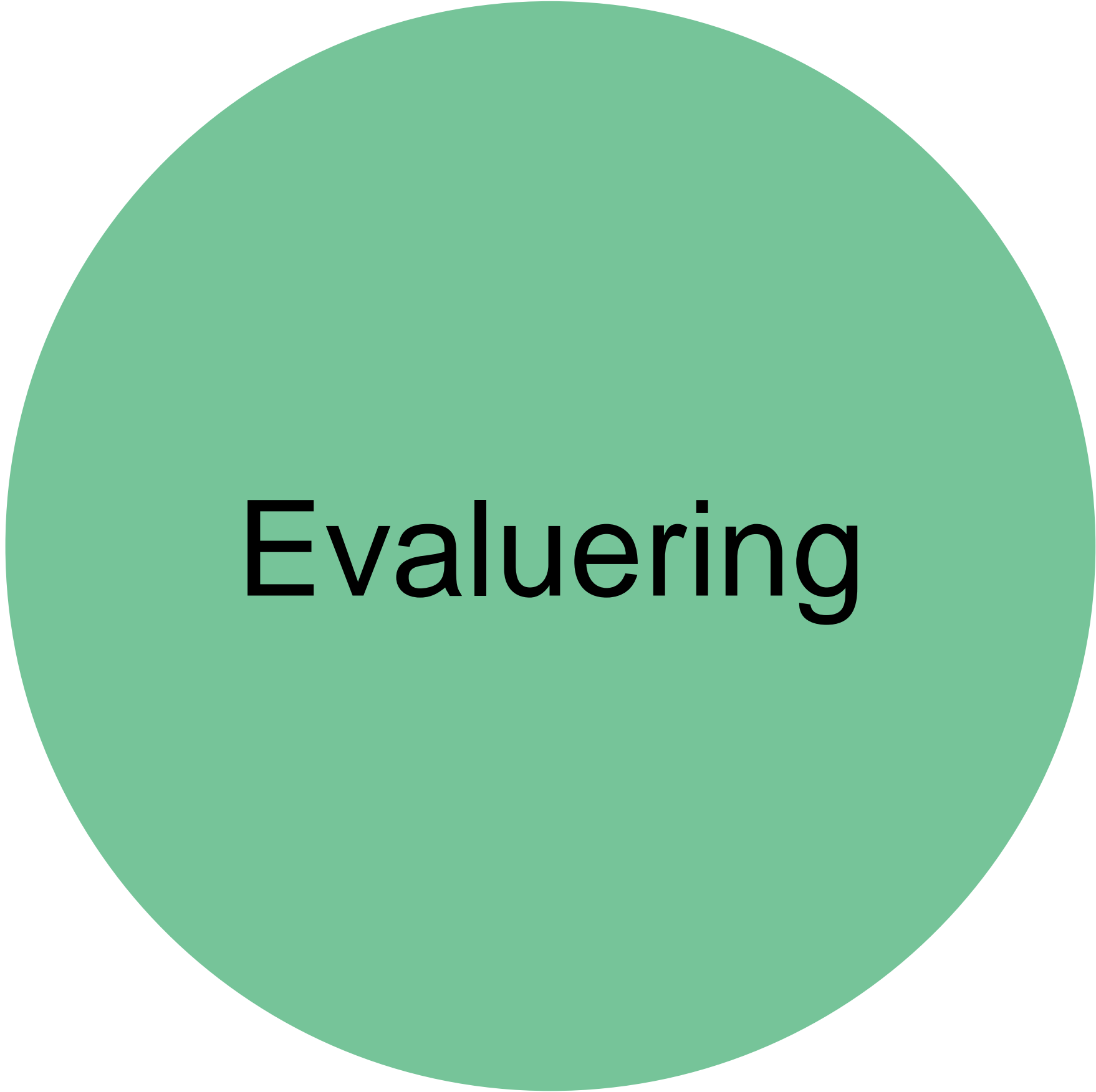
- avklare og tydeliggjøre pasientens forventninger
- sikre at tiltakene er godt koordinert

Evalueringspunkter

Regelmessige evalueringspunkter:

- hva er status for utredning og behandling?
- evaluere eksisterende tiltak, og planlegge og igangsette andre nødvendige tiltak

Dersom pasienten opplever at behandlingsalliansen ikke er hensiktsmessig, bør det gis anledning til å bytte behandler

Evaluering

Avslutning i spesialisthelsetjenesten

Samhandling ved avslutning:

- en gjensidig avtale mellom pasient, behandler og ev. kommune
- gå gjennom sjekklister for videre oppfølging

Avsluttende samtale

- pasienten gir tilbakemelding om behandlingen
- epikrisen blir gjennomgått

Avsluttende samtale

Følgende bør gjennomgås:

- Plan for videre tiltak og ansvar for dem, inkl. ivaretagelse av somatisk helse
- Kriseplan som er forankret hos involverte aktører
- Aktuelle avtaler, henvisninger og søknader
- Oppdatert legemiddelliste
- Eventuelt sykemelding
- Risikovurdering der det er behov, med beskrivelse av aktuelle tiltak

Epost:

pakkeforlop.psykiskhelse.rus@helsedir.no

Brukerinvolvering i pakkeforløpene

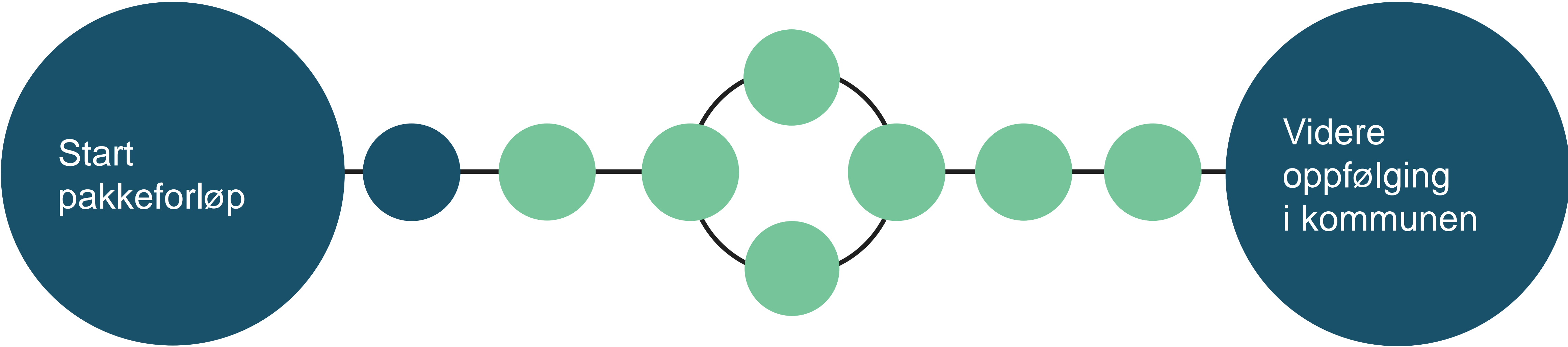
Brukermedvirkning

- samme informasjon/beskrivelse av pakkeforløpet
- informasjon om de ulike behandlingsformer enheten tilbyr for aktuell lidelse
- involvert i utarbeidelse av utredningsplan og/eller behandlingsplan

- evaluering med pasienten (evalueringpunkter)
- feedbackverktøy

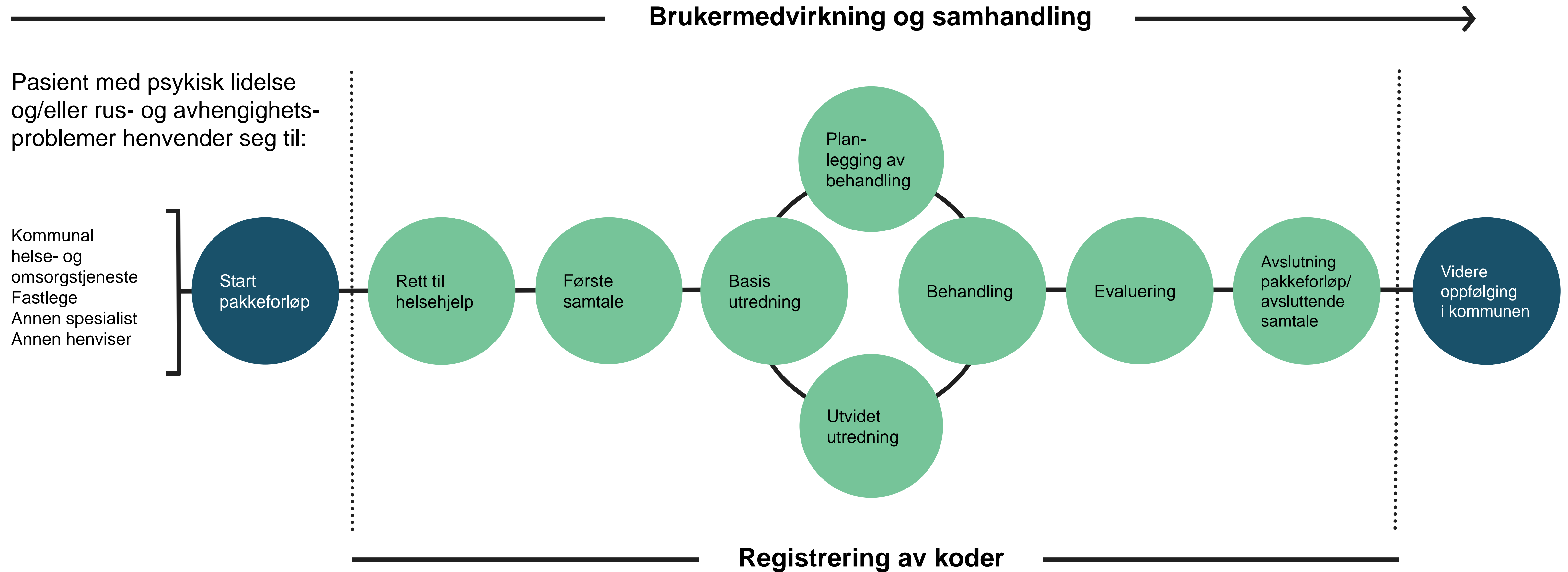
- pårørendeveilederen skal benyttes systematisk– herunder Barn som pårørende
- konkrete anbefalinger, blant annet om samarbeid med pårørende, ansvar for ulike instanser

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

————— Kommunen er med hele veien —————

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

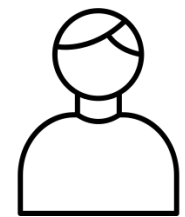

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

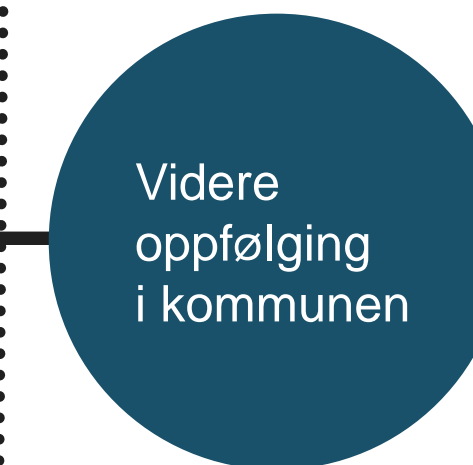
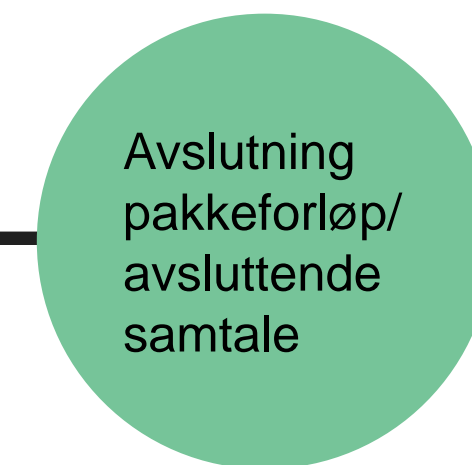
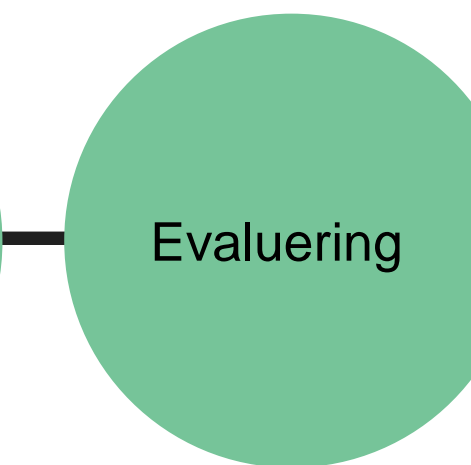
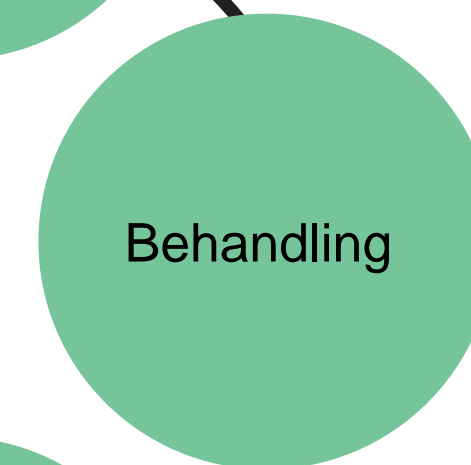
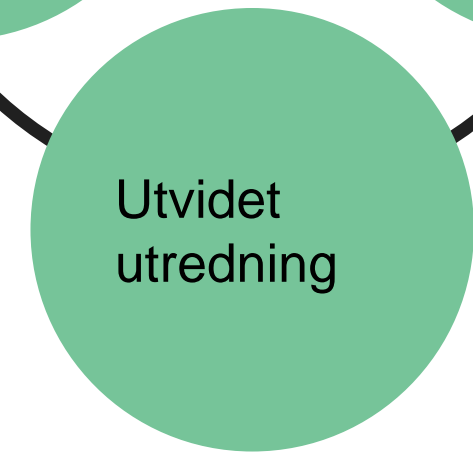
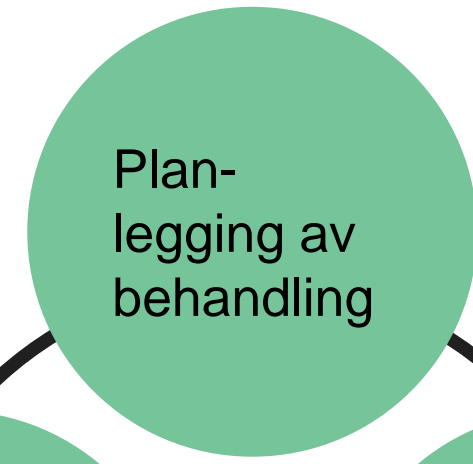
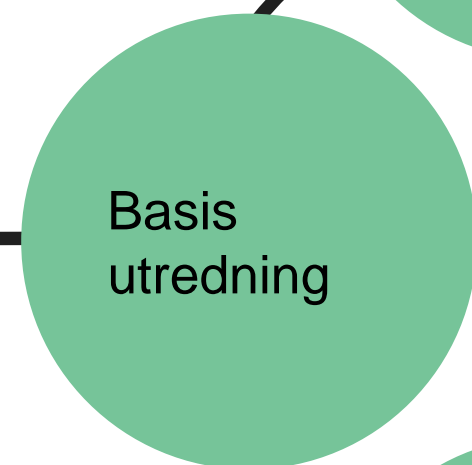
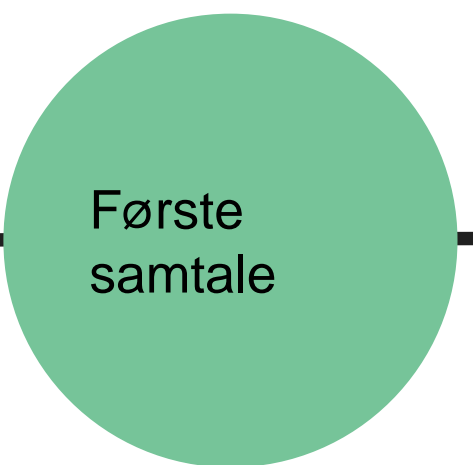
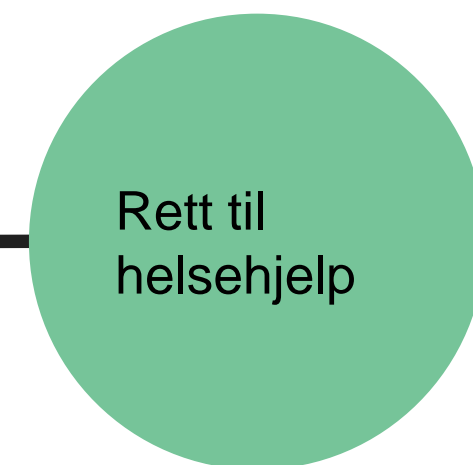
Brukermedvirkning og samhandling

Pasient med psykisk lidelse og/eller rus- og avhengighetsproblemer henvender seg til:

Kommunal helse- og omsorgstjeneste
Fastlege
Annen spesialist
Annen henviser

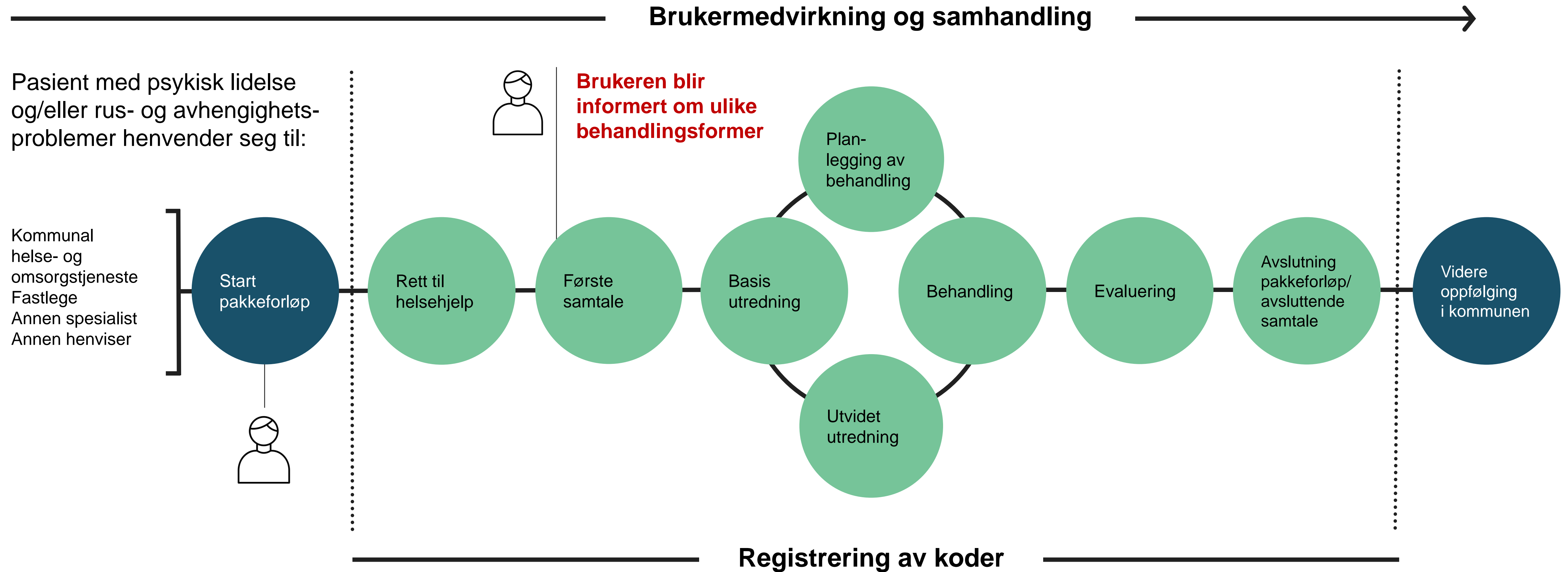

Brukeren definerer sine behov for hjelp/behandling

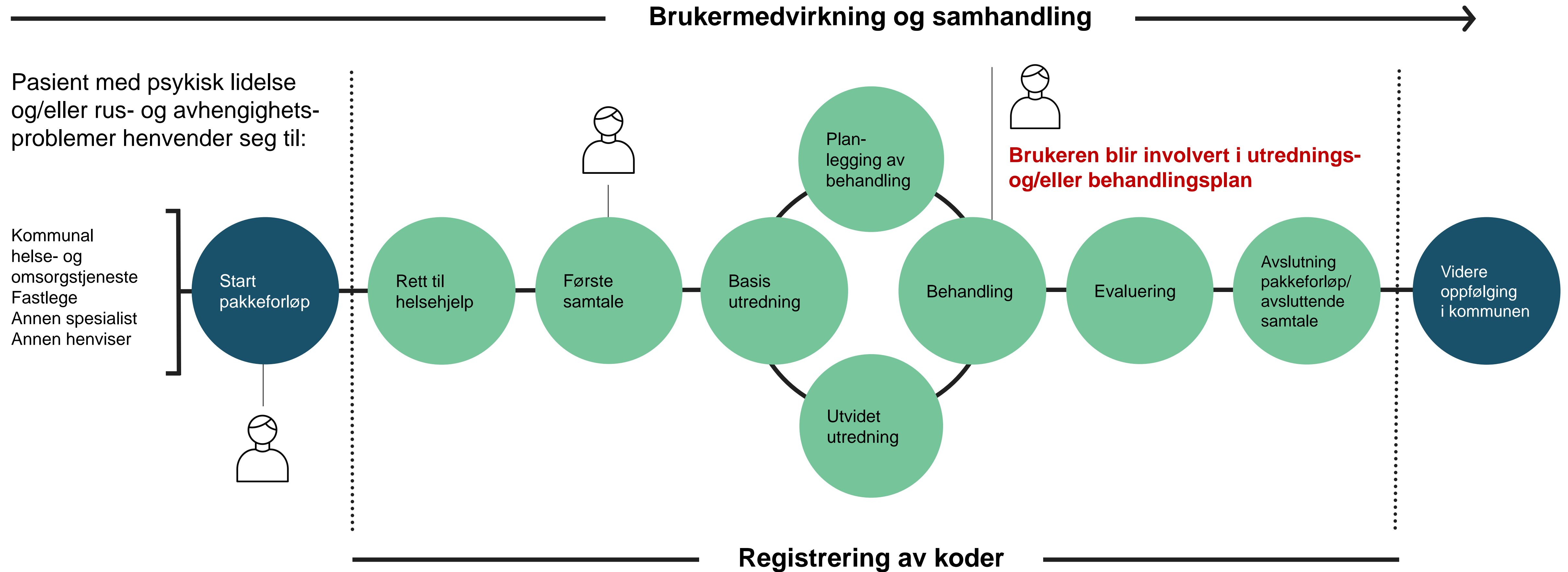

Registrering av koder

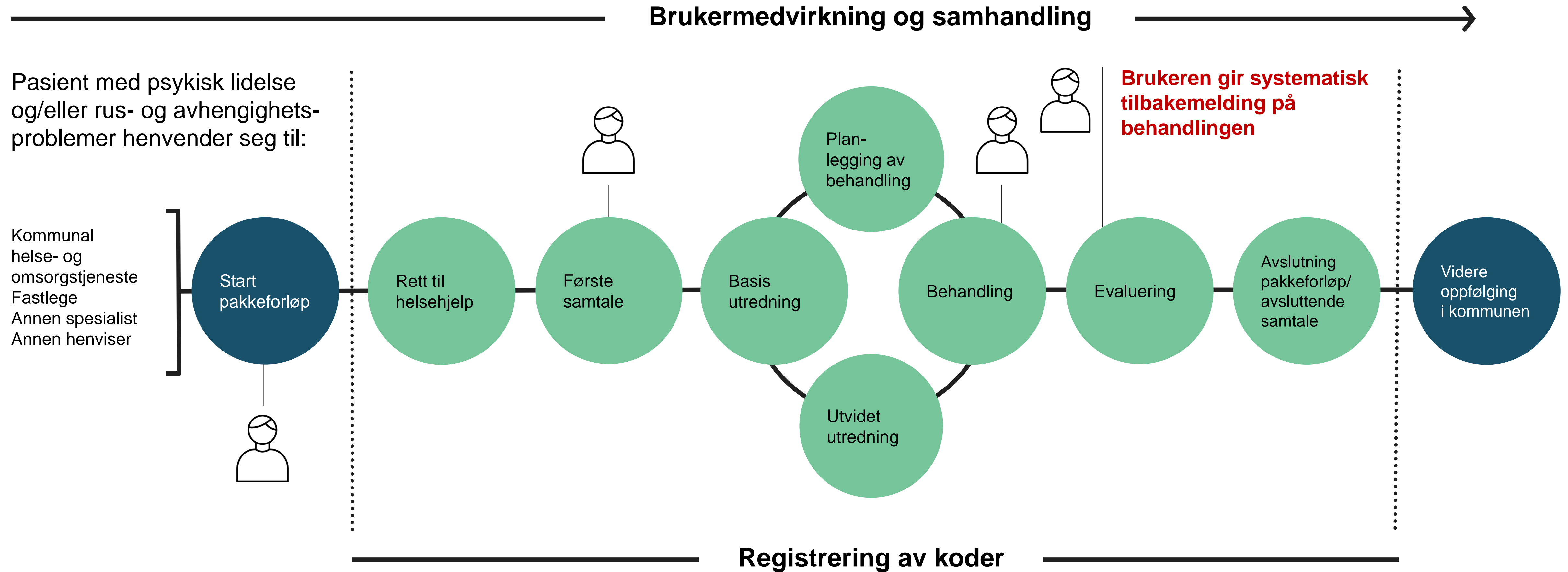
Pakkeforløp for psykisk helse og rus

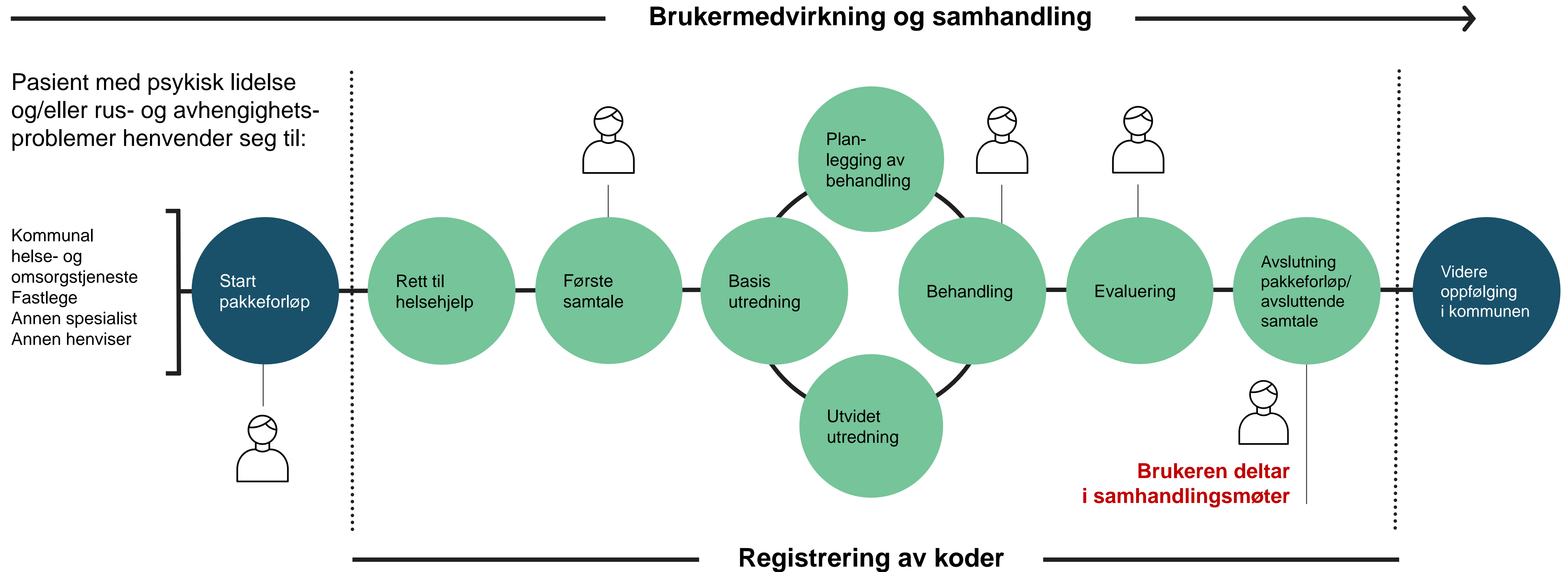
Pakkeforløp for psykisk helse og rus

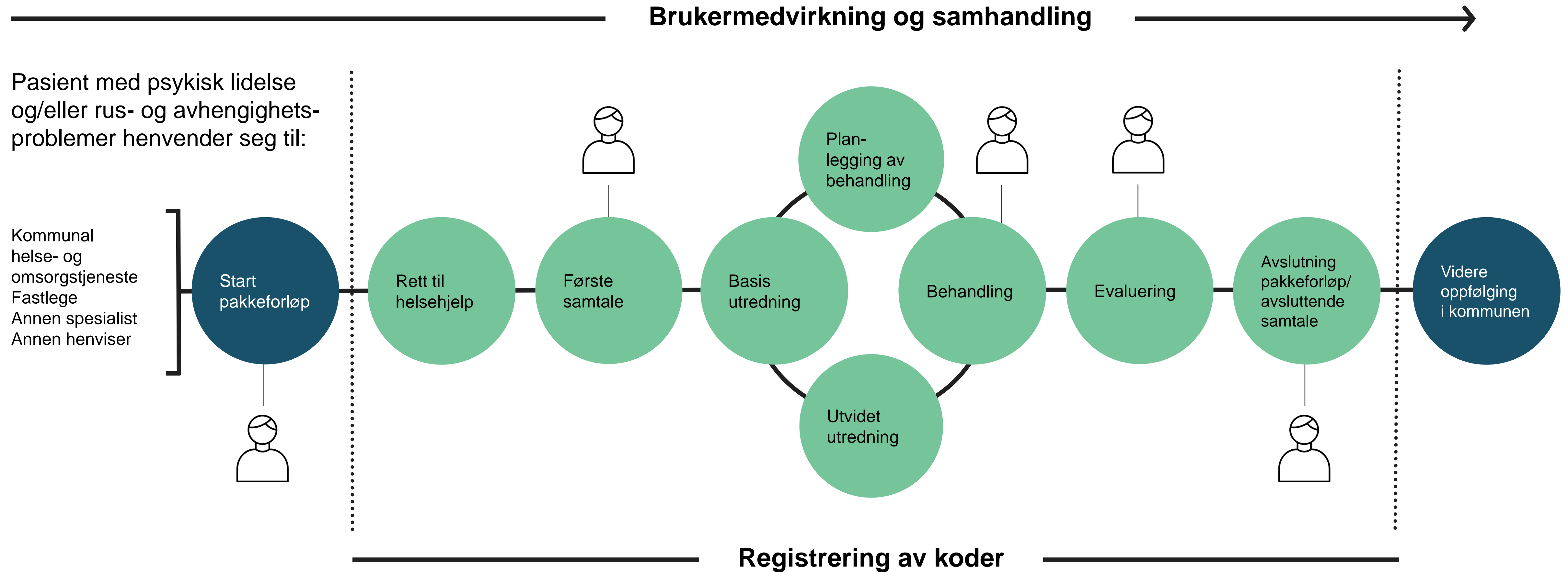
Pakkeforløp for psykisk helse og rus

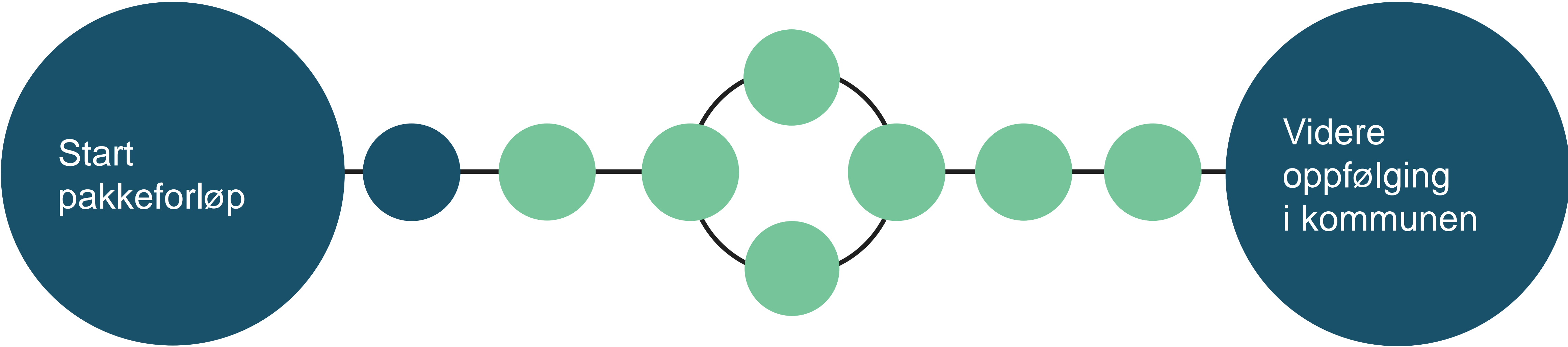
Pakkeforløp for psykisk helse og rus

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

Pakkeforløp for psykisk helse og rus

————— **Kommunen er med hele veien** —————

Hva er viktig for pårørende?

”

Det som er viktig for meg er gode, koordinerte og forutsigbare tjenester og et tilpasset hjelpetilbud for vår situasjon

Hvor ønsker du hjelp?

- 85% hjelp av fagfolk
- 46% av andre pårørende

85%

«Samarbeid er å jobbe sammen med andre for å oppnå felles mål»

The screenshot shows the HelseDirektoratet website interface. At the top left is the logo and name 'HelseDirektoratet'. To the right is a search bar with the text 'Søk i alt innhold' and a magnifying glass icon. Below the logo is a breadcrumb trail: 'HelseDirektoratet.no < Nasjonale faglige retningslinjer < Pårørendeveileder < Involvere pårørende i utredning,...'. The main content area has a dark blue header with the text 'Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten' and 'Involvere pårørende i utredning, behandling og oppfølging av pasient eller bruker'. Below this is a search bar with the text 'Søk i kapittelet'. The main content area lists two topics: 'Dialog med pårørende' and 'Pårørendes kunnskap og ferdigheter'.

Formålet med forutsigbar dialog:

- avklaring av forventninger
- gjensidig informasjonsflyt
- felles forståelse av pasientens eller brukerens situasjon
- bedre tjenester og trygghet for pasient/bruker og pårørende

Barn som pårørende

Anbefalinger om kartlegging inn i alle pakkeforløp:

- Spør om pasienten har barn og mindreårige søsken
- Sikre at de barna blir fulgt opp
 - samtaler
 - informasjon
 - samarbeid med andre instanser (kommune, skole, barnehage)
- Tilby veiledning og hjelp til familien
- Snakke med foreldrene om situasjonen til søsken

Pårørendeveileder
Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten

Sist oppdatert: 17.01.2018 IS-nummer: 2587

Søk i veilederen

- Helseforetak og kommuners plikter overfor pårørende
- Avklare hvem som er pårørende, deres rolle, og føre journal
- Involvere pårørende i utredning, behandling og oppfølging av pasient eller bruker
- Informasjon og støtte til barn som pårørende

Måling og evaluering

Formålet med måling og evaluering

Følge med på om målene blir oppnådd

- justere kursen underveis hvis nødvendig

Benytter flere ulike datakilder

Mest mulig helhetlig bilde av utviklingen

Ulike publiseringer til ulike formål og målgrupper

Sammenfattet i evalueringsrapporter

Ulike datakilder

Koder i
forløpene

Kvalitative
intervju

Befolknings-
undersøkelse

Kvalitets-
indikatorer

Bruker-,
pårørende og
ansatte
undersøkelser

Spørreskjemaundersøkelser før og etter

Brukere

Pårørende

Ansatte

Befolkningen

på kommune- og spesialisthelsetjenestnivå

Ekstern evaluering av pakkeforløpene

Pakkeforløpene skal også følges gjennom ekstern evaluering over tre år, 2019-2021

Målet med evalueringen er å få kunnskap om:

- pasientenes og tjenesteyternes erfaringer med pakkeforløp
- om vi oppnår målsetningene med pakkeforløpene

- Spørreskjemaundersøkelse av ansatte
- Kvalitative intervju
- Benytter alle eksisterende datakilder i evalueringsrapportene

Rapportering til NPR

Mulig å registrere
koder fra 01.01.19

Ønsker å følge med på:

- forløpstider
- sentrale anbefalinger

Bruker allerede eksisterende rapportering

Hvor står kodebeskrivelsene?

- nederst under hver fase/ hvert kapittel, og samlet i nest siste kapittel

https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/psykisk

Helsedirektoratet.no < Nasjonale faglige retningslinjer < Psykiske lidelser – pakkeforløp... < Henvisning og start –...

Henvisning og start – psykiske lidelser, pakkeforløp barn og unge

Innholdsfortegnelse

Forløpskoordinering i spesialisthelsetjenesten og kommunen

Registrering av koder

06:48
09.10.2018

Opplæring for registrering av nye forløpskoder

- Hvert RHF og HF er ansvarlig for opplæring for registrering av koder
- Helsedirektoratet vil invitere til en samling
 - Lik praksis for registrering
 - Når sette kodene
 - Tolke kodebeskrivelsene mest mulig likt- forstå innholdet i kodene

Rapportering til NPR

Mulig å registrere
koder fra 01.01.19

Klinikkene får månedlig tilbakemelding fra NPR

- Se egne data
- Kvalitetsforbedring

Egne forløpskoder

Hvilket forløp

Hendelser med utfall

Danner grunnlaget for indikatorer

Hendelser i forløp

Angis med dato

For alle pakkeforløp:

- pakkeforløp start
- første fremmøte i pakkeforløpet
- klinisk beslutning
- evalueringsspunkt
- tilbakemelding til henviser og fastlege sendt underveis i pakkeforløpet
- utført aktivitet
- avslutning av pakkeforløp

For noen pakkeforløp:

- samarbeidsmøte med relevante instanser
- avrusning døgn avsluttet
- OCD-behandling avsluttet
- start på symptomer på psykose

Hendelser i forløp

Hendelser med mulige utfall

For alle pakkeforløp:

- pakkeforløp start
- første fremmøte i pakkeforløpet
- **klinisk beslutning**
- **evalueringsspunkt**
- tilbakemelding til henviser og fastlege sendt underveis i pakkeforløpet
- **samarbeidsmøte med relevante instanser**
- **utført aktivitet**
- **avslutning av pakkeforløp**

For noen pakkeforløp:

- avrusning døgn avsluttet
- OCD-behandling avsluttet
- start på symptomer på psykose

Hendelser i forløp

Hendelser med mulige utfall

For alle pakkeforløp:

- pakkeforløp start
- første fremmøte i pakkeforløpet
- **klinisk beslutning**
- evalueringsspunkt
- tilbakemelding til henviser og fastlege sendt underveis i pakkeforløpet
- samarbeidsmøte med relevante instanser
- utført aktivitet
- avslutning av pakkeforløp

For noen pakkeforløp:

- avrusning døgn avsluttet
- OCD-behandling avsluttet
- start på symptomer på psykose

Utfall av klinisk beslutning

- behov for utvidet utredning
- behov for behandling innen psykisk helsevern
- behov for behandling innen TSB
- behov for behandling fra annen spesialisthelsetjeneste (ikke psykisk helsevern eller TSB)
- behov for behandling og/eller oppfølging fra fastlege, kommunal helse- og omsorgstjeneste
- behov for oppfølging fra andre instanser som NAV, PPT, arbeidsgiver, skole, barnevern mm.
- ikke behov for videre behandling og/eller oppfølging

Hendelser i forløp

Hendelser med mulige utfall

For alle pakkeforløp:

- pakkeforløp start
- første fremmøte i pakkeforløpet
- **klinisk beslutning**
- evalueringsspunkt
- tilbakemelding til henviser og fastlege sendt underveis i pakkeforløpet
- samarbeidsmøte med relevante instanser
- **utført aktivitet**
- avslutning av pakkeforløp

For noen pakkeforløp:

- avrusning døgn avsluttet
- OCD-behandling avsluttet
- start på symptomer på psykose

Utfall av utført aktivitet

For alle pakkeforløp:

- pasient og/eller foreldre og eventuelt pårørende er involvert i utarbeidelse av behandlingsplan
- pasient og/eller foreldre og eventuelt pårørende er informert om de ulike behandlingsformer enheten tilbyr for aktuell lidelse

For noen pakkeforløp:

- brukt feedbackverktøy
- familiebasert behandling spesifikt for spiseforstyrrelser
- eksponeringsterapi for tvangslidelse
- legemiddelbehandling for tvangslidelse
- brukt standardisert verktøy for måling av symptom og/eller funksjon

Hendelser i forløp

Hendelser med mulige utfall

For alle pakkeforløp:

- pakkeforløp start
- første fremmøte i pakkeforløpet
- **klinisk beslutning**
- evalueringpunkt
- tilbakemelding til henviser og fastlege sendt underveis i pakkeforløpet
- samarbeidsmøte med relevante instanser
- utført aktivitet
- **avslutning av pakkeforløp**

For noen pakkeforløp:

- avrusning døgn avsluttet
- OCD-behandling avsluttet
- start på symptomer på psykose

Utfall av avslutning av pakkeforløp

- avbrudd etter pasientens/foresattes eget ønske
- avslutning av andre årsaker
- avslutning av gjennomført pakkeforløp
- skal ikke i pakkeforløp
- avbrudd fordi pasienten ikke har møtt
- overført til annet helseforetak/ privat behandlingssted for videreføring av pågående pakkeforløp
- overført til annet pakkeforløp innen psykisk helse eller rus
- rett til helsehjelp ikke innvilget

Indikatorer - dashboard

Følge utvikling i egen klinikk

- publiseres månedlig
- lokalt kvalitetsforbedringsarbeid
- tilgjengelig for RHF, HF og klinikker månedlig
- første offentlige publisering av resultater: 30.05.19

Nasjonale kvalitetsindikatorer

Noen nye nasjonale kvalitetsindikatorer

- følge med på om vi når målene

Offentlig publisering tre ganger i året

Medvirkning

Involvering i
utarbeidelse av
behandlingsplan

Informasjon om
behandlingsformer

Pasientrettigheter

Ikke rett til helsehjelp

Forløpstider

Tid for utredning

Tid mellom avrusning og videre behandling

Evalueringpunkter

Oppsummering måling og evaluering

- Vil følge med på om målene blir oppnådd
- Benytter flere ulike datakilder
- Ulike publiseringer til ulike formål og målgrupper
- Opplæring for registrering av koder
- Ekstern evaluering
 - Mest mulig helhetlig bilde av utviklingen
 - Årlige evalueringsrapporter

Epost:

pakkeforlop.psykiskhelse.rus@helsedir.no

Klinikk for psykisk helsevern og rus

■ ■ ■ Et kvalitetsvalg

Takk for oppmerksomheten!